

Dosarul nr. 3ra-163/22
2-19071745-01-3ra-16022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Daria Barba reprezentată de avocatul Victor Burduniuc,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Daria Barba împotriva Preturii sectorului Buiucani municipiul Chișinău, persoane terțe Primăria municipiului Chișinău și Societatea cu Răspundere Limitată „EcoAgroProduct” cu privire la anularea prescripției,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Daria Barba împotriva hotărârii din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2018 Daria Barba a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Buiucani municipiul Chișinău cu privire la anularea prescripției.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că este proprietara apartamentului nr. 1 din strada xxxxx nr. 110, mun. Chisinău.

Astfel, a menționat că la 16 august 2018 șeful serviciului Arhitectură și Construcție, a întocmit prescripția nr.04, care i-a fost adusă la cunoștință în aceeași zi contra semnătură. La întocmirea prescripției i s-a comunicat că cineva a scris plângere contra sa, indicând că a edificat fără autorizație o terasă lângă imobilul din strada xxxxx nr. 110.

Considerând această prescripție ilegală, la data de 20 august 2018 a depus o contestație către Pretura sectorului Buiucani, pentru soluționarea situației apărute, iar la 11 septembrie 2018 a primit răspunsul la cererea prealabilă adresată, fără număr din 6 septembrie 2018, prin care cererea sa a fost respinsă ca fiind lipsită de suport juridic.

Reclamanta a susținut că atât prescripția nr. 04 din 16 august 2018 întocmită de către șeful serviciului Arhitectură și Construcție, cât și răspunsul Preturii Buiucani din 6 septembrie 2018 la contestația sa, sunt ilegale.

În opinia reclamantei, prescripția nr. 04 nu este întocmită cu respectarea normelor de drept și se bazează pe plângerea unor persoane, fără a se cerceta veridicitatea informației expuse, având în vedere că „orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngradi accesul la justiție” (art.20 al Constituției RM „Accesul liber la justiție”), cât și faptul că „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, care va hotărî asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil” (alin. (1) art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului „Dreptul la un proces echitabil”), punctul 1 al art.6 CEDO garantând fiecărui cetățean dreptul la examinarea judiciară a oricărei cauze care atinge drepturile și obligațiunile sale civile (Precedentul CEDO Philis, 59).

A solicitat anularea prescripției Preturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău nr.4 din 16 august 2018.

Ulterior, reclamanta a depus cerere de concretizare a acțiunii, în care suplimentar la motivele invocate în cererea de chemare în judecată a indicat că la data de 1 iunie 2018 (adică până la întocmirea prescripției nr. 04 din 16 august 2018) a transmis în locațiune către SRL „EcoAgroProduct” apartamentul nr. 1 și 3 din strada xxxxx 110, iar obiectul contractului de locațiune reprezintă apartamentele 1 și 3.

Astfel, începând cu data de 1 iunie 2018, dreptul de proprietate asupra imobilului a fost limitat prin contractul de locațiune semnat cu SRL „EcoAgroProduct”, iar locatarul are dreptul să se folosească de imobil, să întrebuințeze lucrul închiriat ca un bun proprietar și numai la destinația determinată prin contract.

A menționat că terenul pe care a fost montată copertina din lemn, nu-i aparține ei, dar administrației publice locale. Astfel, nu a avut împuterniciri de a permite companiei SRL „EcoAgroProduct” instalarea copertinei, cu atât mai mult că aceasta nici nu a dat un astfel de acord. Permisivitatea a fost emisă de Primăria municipiului Chișinău, fapt confirmat prin înștiințarea de recepționare a notificării privind inițierea activității de comerț nr. 49335 din 26 iulie 2018. Luând în considerare că SRL „EcoAgroProduct” a instalat copertina din lemn în baza înștiințării nr. 49335 din 26.07.2018, a considerat că aceasta a fost montată perfect legal.

La fel, a susținut că terenul pe care a fost instalată copertina, aparține cu drept de proprietate Administrației Publice Locale, și anume Primăriei municipiului Chișinău, cea care a și permis instalarea unei asemenea copertine, iar Pretura sectorului Buiucani ca organ subordonat direct Primăriei, nu are atribuție legală de a gestiona acest teren, sau de a emite acte juridice.

Odată ce o astfel de permisivitate perfect legală a fost emisă de Primărie, a indicat că Pretura nu poate interveni în activitatea Primăriei, iar de aici rezultă faptul că Pretura nu este organul abilitat de a obliga la demontarea unui obiect de pe terenul

administrației publice locale, care a fost montat în baza unui act valabil la momentul întocmirii prescripției.

Suplimentar a mai invocat că în actul permisiv este specificată perioada de valabilitate a amplasării terasei și anume, perioada aprilie - octombrie. Din prescripție rezultă că aceasta este întocmită la data de 16 august 2018, adică în perioada când de fapt amplasarea copertinei era perfect valabilă, fapt prin care se observă că prescripția întocmită este una ilegală.

A mai declarat că conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, a dobândit dreptul de proprietate asupra apartamentelor 1 și 3. Totodată, extrasul din Registrul Bunurilor Imobile nu conține nici o mențiune cu privire la terenul adiacent, dreptul de proprietate fiind expres consfințit în Constituția Republicii Moldova, la art. 46. Reclamanta a afirmat că a dobândit licit dreptul de proprietate asupra apartamentelor sus menționate, iar cu privire la terenul adiacent, aceasta nu are nici o atribuție și nu poate emite o permisiune în legătură cu acest teren.

Prin încheierea din 12 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a dispus atragerea în proces în calitate de persoane terțe a Primăriei municipiului Chișinău și SRL „EcoAgroProduct”.

Prin hotărârea din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 9 februarie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, Daria Barba a depus apel împotriva hotărârii din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 26 martie 2021 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Daria Barba împotriva hotărârii din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, așa cum reclamanta nu a prezentat instanței careva probe pentru a dovedi netemeinicia concluziilor Preturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău despre existența temeiurilor de emiteră a prescripției, adică nu a prezentat actele permissive pentru executarea lucrărilor de construcție, eliberate de către organele abilitate.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că soluția primei instanțe de respingere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 1 decembrie 2021 Daria Barba reprezentată de avocatul Victor Burduniuc, a depus recurs împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiteră unei noi decizii.

La 16 februarie 2022 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Daria

Barba reprezentată de avocatul Victor Burduniuc este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin.(2).

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol, prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că incertitudinea juridică ce vizează începutul curgerii termenului pentru depunerea cererii de recurs și a motivării acesteia este strâns legată de noțiunea generică de „decizie”, care este una proprie Codului administrativ.

Așadar, pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art. 245 din Codul administrativ, Colegiul reține faptul că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege: dispozitivul deciziei instanței de apel; decizia motivată a instanței de apel.

Or, din coroborarea art. 191 alin. (2), (3) și (4), art. 226, art. 240 alin. (3) și art. 245 din Codul administrativ rezultă inechivoc că, după examinarea cererii de apel sau a acțiunii care ține de competența sa, instanța de apel adoptă decizia/hotărârea în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a hotărârii/deciziei instanței de apel căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a deciziei/hotărârii adoptate are loc în termenul specificat la art. 226 alin. (2) și (4) și art. 240 alin. (3) Cod administrativ.

Prin urmare, motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei instanței de apel, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în decizie.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a recursului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite (dies a quo), și anume: în temeiul art. 245 alin. (1) Cod administrativ, de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel, iar în temeiul art. 245 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea deciziei instanței de apel.

Totodată, completul reține că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității îndeplinirii actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice.

Aplicarea justă a normelor legale, în ceea ce privește termenele procedurale, presupune calcularea corectă a acestora. Stabilirea exactă a termenului procedural

implică efectuarea unui calcul obiectiv al datei calendaristice concrete, al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni procesuale. Calculul greșit al termenului procedural conduce la încălcarea (nerespectarea) sau omiterea acestuia, fapt care determină decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură și, drept consecință, declararea inadmisibilă a recursului.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În corespundere cu art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 16 noiembrie 2021.

Tot din materialele dosarului rezultă că la 12 ianuarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților la proces copia deciziei din 16 noiembrie 2021, inclusiv la adresa electronică a Dăriei Barba indicată în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, precum și la adresa electronică a reprezentantului acesteia, avocatul Victor Burduniuc (f.d. 211, 212).

Astfel, se atestă că decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în data de 12 ianuarie 2022 către Daria Barba și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Burduniuc prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail a acestora, care este un mijloc adecvat de notificare și se consideră ca fiind efectuat la data expedierii.

Aici, completul reiterează că notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) Cod administrativ.

Respectiv, notificarea hotărârii participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dova recepționării acestuia la materialele cauzei. Totodată, se accentuează că comunicarea actelor de procedură, prin mijloace electronice, are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură (a se vedea *Stichting Landgoed Steenberg en alții vs Olanda*, nr. 19732/17, § 52-53, 16 februarie 2021).

În speță, indicarea adresei electronice de către Daria Barba, atât în cererea de chemare în judecată, cât și cererea de apel, denotă acceptul părții la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată la adresa respectivă.

Totodată, este de menționat că decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău fiind expediată la adresa apelantei Daria Barba, a fost restituită instanței de apel cu mențiunea „nereclamat” (f.d.214).

În această privință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost recepționată de către Daria Barba din motive ce nu depind

de voința instanței, or, destinatarul nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a primi corespondența, ceea ce se confirmă din conținutul avizului de recepție a scrisorii recomandate din care rezultă anume motivul nereclamării de către apelant.

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea deciziei din 16 noiembrie 2021 către Daria Barba și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Burduniuc, la adresa electronică indicată de aceștia, Colegiul notează că, din această dată urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 245 alin. (2) din Codul administrativ pentru prezentarea motivării cererii de recurs.

Astfel, termenul de prezentare a motivării recursului conform art. 245 alin. (2) Cod administrativ, și-a început curgerea la 13 ianuarie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării deciziei instanței de apel prin intermediul poștei electronice, și a expirat la 11 februarie 2022 (zi de vineri), aceasta fiind ultima zi de prezentare a recursului motivat.

La caz, recurenta Daria Barba nu și-a exercitat acest drept și nu a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, se constată că recurenta Daria Barba și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Burduniuc, au neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta partea motivată a recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei, termen care a expirat la 11 februarie 2022, inclusiv.

Mai mult, decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost publicată și pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md, la data de 11 ianuarie 2022, și respectiv recurenta a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință de aceasta.

De altfel, recurenta Daria Barba fiind cea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, asumându-și un rol activ și urmărind cu diligență derularea procesului său, precum și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ remarcă jurisprudența constantă a CtEDO, unde Curtea a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În așa fel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că recurenta Daria Barba, fiind interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea motivării recursului conform prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, fapt ce la caz nu se atestă, aspect ce impune prin prisma art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara recursul inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că motivarea recursului nu a fost depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e)

Cod administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Daria Barba reprezentată de avocatul Victor Burduniuc.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Daria Barba reprezentată de avocatul Victor Burduniuc, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron